

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN
TALOUSARVIOEHDOTUS VUODELLE 2026

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupunkiympäristön toimialan toiminta toteuttaa merkittävältä osin kaupungin kasvu- ja kilpailukykystrategian tavoitteita infrastruktuurin, tonttitarjonnan, liikennejärjestelmän sekä kaupunkiympäristön toimivuuden ja laadun osalta. Toiminta vaikuttaa merkittävästi kaupungin vetovoimaisuuteen ja asiakastytyvyyteen. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen edellyttää riittävää ja monipuolista asuin- ja yritystonttivarantoa. Kaupungin tavoite täydennysrakentamisen lisäämisestä nykyistä kaupunkirakennetta tiivistämällä edellyttää onnistuakseen hyvää avointa vuorovaikutusta ja osallistamista.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki on tullut voimaan 1.1.2024. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (Ryhti) kokoaa kuntien ja valtion viranomaisten tietojärjestelmissä olevat alueidenkäytön ja rakentamisen tiedot yhteen. Kuntien tulee toimittaa kaavatiedot kansallisessa kaavatietomallimuodossa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään viimeistään 1.1.2029 alkaen.

Korjattu rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu, rakennuksen hiilijalanjälkilaskenta sekä tietomallimuotoinen rakentamislupa tulevat voimaan 1.1.2026 alkaen.

Alueidenkäytön lainsäädännön uudistus etenee kahdessa vaiheessa. Uusi alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja kaavoitusjärjestelmää koskevat säännökset. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle syysistuntokaudella 2025.

Kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossapidon säädösten uudistus sisältää maankäyttö- ja rakennuslain kuntien maapolitiikkaa, tonttijakoa, katuja ja muita yleisiä alueita, kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista, maan luovuttamista ja lunastamista, hulevesiä, yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuvaa korvausta sekä kehittämisalueita koskevat säännökset. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle kevätsistuntokaudella 2026.

Ympäristöalan lainsäädännön, strategioiden ja ohjelmien jatkuvat muutokset sekä uusi tutkimustieto vaikuttavat ympäristönsuojelupalvelujen toimintaan.

Kuopion sisällä on kasvavia ja kehittyviä alueita ja keskuksia sekä taantuvia alueita. Kuopion keskeisen kaupunkialueen ja maaseutualueiden väestökehitys on kulkenut eri suuntiin aikavälillä 2010–2023. Kaupunkialueen väkiluku on kasvanut aikavälillä yli 14000 asukkaalla, mikä tarkoittaa noin 17,5 % kasvua. Maaseutualueiden väestömäärä on laskenut yli 3000 asukkaalla, mikä tarkoittaa noin 10,6 % vähentymistä. Kuopion väestörakenne noudattaa valtakunnallista trendiä, eli väestö vanhenee ja ikääntyneiden määrä kasvaa. Tämä vaikuttaa taloudelliseen huoltosuhteeseen ja palveluiden suunnitteluun.

Taloudellinen matalasuhdanne, valtion rahoituksen väheneminen sekä kaupungin talouden tasapainotusohjelma vaikuttavat kaupunkiympäristön toimialan toimintaympäristöön. Matalasuhdanne on pudottanut asuntotuotannon edeltävien vuosien 1200 asunnon tasolta noin 300 asuntoon. Taloudellisen epävarmuuden myötä asuntotuotannon määrän ennustaminen tulevalle viisivuotiskaudelle on erittäin vaikeaa. Rakentamisen matalasuhdanne vaikuttaa myös rakennusvalvonnan ja maaomaisuuden hallintapalvelujen toimintaan.

Kuopion tavoitteena on jo pitkään ollut vahva asuntotuotanto ja hyvät tonttireservit. Kerrostalotonttien varanto on valmistuneissa ja valmistelussa olevien kaavojen kautta hyvällä tasolla. Kysynnän ennustetaan

jatkuvan maltillisena myös vuonna 2026. Viimeiset omakotitontit Hiltulanlahdesta tulee haettavaksi vuonna 2026. Tämän jälkeen pientalojen painopiste siirtyy täydennysrakentamiseen kaavoitettaville alueille.

Elinkeinoalueiden lisäämiseen on kuluvana vuonna panostettu merkittävästi. Kaupunkisuunnittelussa on vireillä useita uusia yritysalueiden kaavahankkeita. Vuodelle 2026 luovutettavaksi kaavailtu Pienen Neulamäen uusi yritysalue ei toistaiseksi etene ja tämän korvaamiseksi on suunniteltu olemassa olevien yritystonttien rakennettavuuden parantamista esirakentamisen kautta. Yritystonttien osalta kysyntää on varsinkin suuriin teollisuustontteihin, joihin rakentamista tulisi pinta-alan nähden kohtalaisen vähän. Tällaiseen kysyntään vastataan käynnissä olevissa Matkuksen ja Hiltulanlahden asemakaavahankkeissa.

Kaupungin talouden tasapainotusohjelma on tuonut esille kaupunkisuunnittelun merkityksen kaupungin elinvoiman ja yritystoiminnan edellytysten luomisessa.

Viisaan liikkumisen tukeminen sekä taloudellisesti tehokkaan joukkoliikenteen toimintaedellytysten luominen on yksi kaupunkiympäristön toimialan keskeisimpiä läpileikkaavia teemoja, joka näkyy suunnittelun kaikilla tasoilla. Myös kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on keskiössä.

Kaupungin maanhankinnassa on viime vuosina onnistuttu hyvin, jonka myötä raakamaavaranto on hyvällä tasolla. Tätä maapoliittista linjaa jatketaan. Valtakunnan tasolla lainsäädäntöön kaavaillaan muutoksia, joiden seurauksena kunnan vahva ja hyvissä ajoin hankittu maanomistus muodostuu entistä tärkeämmäksi.

Kaupungin metsien hoidossa ja käytössä korostuvat metsien kestävä talouskäyttö, virkistyskäyttö, luonnon monimuotoisuus ja hiilinieluista huolehtiminen. Metsien seurantarajajärjestelmällä seurataan kaupungin metsien hoidon ja käytön kokonaiskestävyyttä. Metsien seurantarajajärjestelmään kerättävällä tiedolla saadaan tuloksia mm. metsien monimuotoisuuden ja puuston kehittymisestä pitkällä aikavälillä.

Luonnon monimuotoisuusohjelman yhtenä tavoitteena on lisätä kaupungin metsien suojelupinta-alan määrä kymmeneen prosenttiin. Tavoitteena on myös lisätä lehtipuuston, lahoppuuston ja vanhojen metsien määrää. Metsien hoitoon laaditulla urakoitsijoille suunnatulla ohjeistuksella parannetaan käytännön työssä metsäluonnon monimuotoisuutta mm. lehti- ja lahoppuustoa lisäämällä. Lisääntyvien luonnonsuojelualueiden ja metsien monimuotoisuuden positiivisen kehityksen parantamiseksi on tärkeää pitää hakkuusuunnitte kestäväällä tasolla. Kestäväällä hakkuusuunnitteella turvataan myös metsien hiilinielu pitkällä aikavälillä.

Maarakentamisessa hyödynnetään jo varsin laajasti maamassoja, myös aikaisemmin jätteeksi luokiteltuja betoneja ja tuhkia. Maarakentamisen synnyttämää hiilijalanjälkeä selvitetään kustannuslaskentaohjelmien avulla.

Ilmastonmuutos synnyttää uusia ja kasvavia haasteita kaupunkisuunnittelulle. Maankäytön ja liikkumisen suunnittelussa on pyrittävä kestäviin, päästöjä vähentäviin ratkaisuihin sekä varauduttava ilmaston lämpenemiseen ja sään ääri-ilmiöihin. Tähän liittyen tulvariskialueet ja hulevesien hallinta otetaan toiminnassa entistä paremmin huomioon.

Viranomaisyhteistyön lisäämiseksi ja laajentamiseksi Kuopio on vetänyt 16 kunnan yhteistä Kestävät viranomaispalvelut 2030-hanketta, jonka tulosten perusteella toimenpiteiden suunnittelu alkaa vuoden 2026 aikana. Tavoitteena on riskien pienentäminen sekä kustannussäästöt pitkällä aikavälillä. Ympäristöterveydenhuollossa selvitetään vaihtoehtoisia tapoja järjestää pieneläinpäivystys kohtuuhintaisesti. Yhtenä vaihtoehtona tarkastellaan siirtymistä ostopalveluista omaan palvelutuotantoon. Muutoksen taustalla on eläinlääkintähuoltolain uudistuksen vaatimukset,

säästöpainotukset sekä palvelun saatavuuden varmistaminen tulevina vuosina. Muutos vaatii toteutuakseen alueen kuntien yhteisen tahtotilan.

Kunnallisen jätehuollon toimintaympäristöön tuo merkittävää epävarmuutta hankintalakiin ja jätelainsäädäntöön valmisteilla olevat muutokset. Muutokset voivat edellyttää toiminnan uudelleenorganisointia, mutta muutosten mittakaava on vielä epäselvä. Mikäli lakimuutokset eivät muuta merkittävästi toimintakenttää, kunnallinen jäteyhtiö edistää fuusiota toisen kunnallisen jäteyhtiön kanssa.

Ulkoisten häiriötekijöiden riskit toimintaympäristössä ovat kasvaneet.

Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja mm. digitalisaation mukanaan tuomilla uusilla mahdollisuuksilla. Tulevaisuuden toimintaympäristöä analysoidessa suoritetaan digitaalisten mahdollisuuksien arviointi ja mahdollisimman monipuolinen hyödyntäminen osana toiminnan kehittämistä. Mahdollisuuksia avaavat myös kannustavat älykkäät järjestelmät, mm. tietomallinnuksen käyttö suunnittelusta toteutukseen ja eri älyjärjestelmien datan hyödyntäminen mm. kaupunkisuunnittelussa. Digitaalisuus tuo muutoksia myös infran hallintaan. Kun infrakohteen kunto hallitaan, kunnossapito- ja saneeraushankkeiden priorisointi on helpompaa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Talouden tasapainotusohjelman myötä suunnittelun tavoitteissa korostuvat kaupungin elinvoiman ja elinkeinotoiminnan edistäminen.

Kaupunkiympäristön tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä uudistetaan osin tietojärjestelmää koskevan lain sanelemana ja osin alan teknisen kehityksen vuoksi. Hankkeen tavoitteena on korvata nykyiset erilliset järjestelmät kokonaisjärjestelmällä, joka perustuu paikkatietoon. Kokonaisjärjestelmän hankinta toteutetaan vuoden 2026 aikana.

Toiminnan painopisteitä vuonna 2026 ovat elinkeinotoiminnan edistäminen strategisen maankäytön suunnittelun ja liikennejärjestelmäsuunnittelun kautta sekä maaseutualueiden ja -taajamien rakentamisen ohjauksen kehittäminen. Tavoitteena on käynnistää koko Kuopion aluetta koskeva strateginen yleiskaava, joka ohjaa tarkempaa osayleiskaavoitusta sekä yleisesti eri alueille käytettäviä suunnittelun työkaluja.

Asemakaavoituksella jatketaan keskustan, aluekeskusten ja maaseutualueiden kehittämistä kokonaisuutena. Asemakaavoituksen painopisteinä ovat elinkeinokaavoitus, täydennysrakentaminen ja kaupungin omien kiinteistöjen kehittäminen. Elinkeinokaavoituksella vastataan akuuttiin yritystonttitarpeeseen. Elinkeinokaavoituksen osalta vuonna 2025 käynnistyneitä Rasinmäkeen, Hiltulanlahteen, Sorsasaloon, Hepomäkeen ja Matkukseen sijoittuvia laajoja asemakaavahankkeita jatketaan suunnitellusti vuonna 2026.

Kuopion asuntorakentaminen on edelleen hyvin vähäistä. Muutamia rivi- ja kerrostalo-kohteita on ennakkomarkkinoinnissa, mutta niiden rakenteille lähtemiseen ei ole varmuutta. Tavoitteena on, että asuntotuotannon taso nousee vähitellen korkeammaksi kohti Kuopion MAL-tavoitetta, joka on 1000 asuntoa/vuosi. Omakotitonttien luovutus jatkuu Hiltulanlahden III -alueella.

Asuntotuotannon merkittävin alue lähivuosina on Savilahti. Asuntotuotanto on käynnistynyt hyvin hitaasti, ja parhaillaan rakenteilla on toinen asumisoikeustalo alueelle. Kuopiolla on paljon kerrostalojen valmista kaavavarantoa, ja tästä suurin osa Savilahdessa sekä Lehtorinteen ja Kivilammen alueilla.

Vuonna 2026 palveluverkostosuunnittelua jatketaan suunnitelmasta tehdyn päätöksen pohjalta. Palveluverkostosuunnittelu on dynaamista vuosittain tapahtuvaa suunnittelua, joka pohjautuu Kuopion

omiin alueittaisiin väestöennusteisiin. Kuopion uusi väestöennuste laadittiin vuonna 2024 ja se hyväksyttiin suunnittelun perusteeksi tammikuussa 2025. Vaikeasti ennustettavan asuntotuotannon vuoksi Kuopion väestöennuste tullaan tarkistamaan vuoden 2026 kuluessa uudelleen.

Keskeinen kaupunkialue 2040-kaupunkikehittämisen kärkihanketta edistetään. Joukkoliikenteen runkolinjojen varrella vauhditetaan täydennysrakentamista selvityksellä ja siihen pohjautuvilla asemakaavatoilla. Erityisenä tavoitteena on monipuolistaa kerrostalovaltaisia alueita pientaloilla. Ensimmäisessä vaiheessa keskitytään Kelloniemen ja Neulamäen väliselle alueelle runkolinjan 4 varrelle.

Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu otetaan huomioon joukkoliikennepalveluiden kehittämisessä. Joukkoliikenteen runkolinjastolla aloitetaan liikenne kesäkuussa 2026. Sitä ennen viimeistellään runkolinjojen aikataulusuunnitelmat sekä runkolinjojen edellyttämät infrastruktuuritoimenpiteet. Uuden liikennöintisopimuksen myötä Kuopion ja Siilinjärven liikenteisiin saadaan kesäkuusta 2026 alkaen noin 30 sähköbussia lisää nykyiseen verrattuna, minkä jälkeen koko kaupunkiliikenne liikennöidään puhtaalla (uusiutuvalla biodieselillä) tai päästöttömällä (sähkö) kalustolla. Samassa yhteydessä pystytään parantamaan myös matkustusmukavuutta, kun nykyistä kalustoa suurempien teliautojen määrä lisääntyy ja kaluston varustelutaso paranee.

Kunnallistekniikan suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito vievät eteenpäin mallipohjaisuutta, joka mahdollistaa suunnitelmien visualisoinnin ja muodostaa perustan infrarakenteiden toteutukselle ja laadunvarmistukselle sekä myös ylläpidon digitalisoinnille. MAL-hankkeita edistetään suunnittelemalla kaupunkivetoisesti Kellolahdentien eritasoliittymän ja Sisustajantien katuja järjestelyjä ja osallistumalla Pohjois-Savon ELY-keskuksen vetämään valtatie 5:n Puijonkadun rampin suunnitteluun.

Infran rakentaminen jatkuu keskeisillä kaupunkikehitysalueilla kuten Savilahti, Mölymäki ja Hiltulanlahti. Savilahden alueella pääpaino on Neulaniementiellä ja Vanhan Varikon alueella. Merkittäviä kohteita ovat myös Saaristokadun ja Tehdaskadun ympäristössä tehtävät kadunrakennustyöt sekä Leväsentien peruskorjaus. Vehmersalmen taajamassa toteutetaan katu-, tie- ja vesihuoltoinfran perusparannus yhteistyössä Kuopion Vesi Oy:n ja Pohjois-Savon ely-keskuksen kanssa. Puijon alueella keskeistä on vesijohtolinjan rakentaminen välillä Niuvan uimaranta- Puijon urheilualue. Jatkossa järvivesilinjaa käytetään lumetukseen juomavesilinjan sijasta.

Kunnossapidon osalta on huomioitava, että kunnossapidettävät alueet laajenevat vuosittain kaupungin kasvun myötä. Kunnossapidettävien alueiden hallinta edellyttää omaisuudenhallintajärjestelmän ja urakoiden yhteensopivuutta. Omaisuuden hallintaa varten tarvitaan järjestelmä, jonka avulla määritellään kunnossapidon työtehtävät. Kunnossapidon tasoa tarkastellaan edelleen, erityisesti alueurakoita kilpailutettaessa. Vieraslajien torjuntaa jatketaan samalla kun torjuttavia lajeja tulee lisää. Vuonna 2026 kilpailutetaan Nilsiä ja Vehmersalmen alueurakat.

Korjauspäällystyksen määrärahat suunnitellaan säilytettävän entisen tasoisina. Vaikka katujen korjausvelan kasvu jatkuu, tällä toimenpiteellä pyritään pitämään korjausvelan kasvu kohtuullisella tasolla. Kaupunkilaisille tämä näkyy päällystevaurioina erityisesti talven jälkeen.

Metsänmyyntitaso pysyy vuonna 2026 samalla tasolla vuoteen 2025 verrattuna. Vuotuinen hakkuumäärä on noin 42 000 kuutiota. Puutavara myydään markkinatilanteen mukaan toimitus- ja pystykaupalla. Kauppamuotojen painotus vaihtelee puukauppamuodon kannattavuuden mukaan. Tällä hetkellä tukkipuu myydään pääasiassa pystykaupalla ja kuitupuu toimituskaupalla.

Ympäristöterveydenhuollossa painopisteinä ovat tietoperusteinen valvonta, osaamisen vahvistaminen ja ylläpito sekä varautuminen sisältäen toiminnan häiriötilanteissa ja viranomaisyhteistyön.

Ympäristönsuojelussa vesihuoltolain uudistuksen voimaantulo vuoden 2026 alusta aiheuttaa toimintamallien uudistamista ja uusia velvollisuuksia. Eläinsuojien määräaikaistarkastuksissa on edelleen sumaa, mikä aiheutuu tarkastusvälin tihentämisestä kahdeksasta vuodesta viiteen vuoteen.

Ilmastomuutoksen sopeutumisohjelma laaditaan 2026 ja sen toimeenpano käynnistetään. Ilmastobudjetointia laajennetaan koskemaan myös konserniyhtiöitä. Luonnonsuojeluohjelma vahvistetaan ja sen toimeenpano aloitetaan sekä toteutetaan aktiivisesti luonnonhoito- ja ennallistamistoimia. Haitallisten vieraslajien torjunnassa lisätään tietoa ja yhteistyötä.

Jätehuollon viranomaispalveluissa painopisteinä ovat jätehuoltoviranomaisten yhteistyön lisääminen sekä jätevesilietteiden jätehuollon seurannan laajentaminen.

Digitaalisia palveluja kehitetään ja 3D-kaupunkimallin käyttöä suunnittelussa ja asukkaiden vuorovaikutuksessa jatketaan. Maaseututaajamien tonttien markkinointia pyritään edistämään digitaalisten palveluiden avulla.

Työhyvinvoinnin näkökulmasta suositetaan monipaikkaista työskentelykulttuuria.

Henkilöstösuunnittelu

Kaupunkiympäristön toimialalla on tehty henkilöstösuunnitelma useammalle vuodelle eteenpäin ja suunnitelmaa tarkennetaan vuosittain. Lähivuosina palvelualueen henkilöstöstä huomattava määrä on eläköitymässä. Suunnitelman pohjaksi on käyty keskusteluja yksiköissä tuotettavista välttämättömistä palveluista ja niistä, joita voidaan vähentää. Palveluista on tunnistettu ydintehtävät, joiden tuottaminen ja resurssit on pystyttävä varmistamaan. Lisäksi tehtävien jakoa yksiköiden välillä on mietitty uudelleen ja resursseja kohdennetaan strategisesti tärkeisiin palveluihin. Tehtäväkuvia laajennetaan ja virkanimikkeitä muutetaan vastaamaan paremmin tarvetta vastaaviksi.

Kaupunkiympäristön henkilöstössä on vaihtuvuutta eläköitymisten vuoksi. Tämä vaatii paljon perehdyttämistä ja oppimista työyhteisöltä. Henkilöstösuunnittelu keskittyy tehtäväkuvien uudelleenjärjestelyn suunnitteluun ja toteuttamiseen sisäisin järjestelyin sekä uusien tehtäväkuvien kirkastamiseen ja tiimityöskentelymallin kehittämiseen.

Mikäli Kuopion kaupunki päättää ottaa eläinlääkintähuollon palveluiden järjestämisen omaksi toiminnaksi pieneläinten hoidon ja päivystyksen osalta, kaupungille on palkattava ensin vastaava eläinlääkäri valmistelevaan praktikkaa ja myöhemmin lisää eläinlääkäreitä sekä eläinten hoitajia. Tätä on alettava valmistelevaan vuoden 2026 aikana.

Hankintaosaamisen merkitys on kasvanut. Kustannusseurantaan ja toiminnan taloudellisuuteen panostetaan entistä enemmän. Koulutusta tarvitaan myös lainsäädännössä tapahtuvien muutosten myötä. Sähköisten palveluiden käyttöönoton laajentaminen vaatii edelleen palveluprosessien uudelleen tarkastelua ja henkilöstön perehdyttämistä uusiin toimintatapoihin. Jatkuvasti kasvavat kunnossapitoalueet sekä monipuolinen ja laajentuva rakentamistoiminta asettavat haasteita henkilöstön osaamiselle. Oman kouluttautumisen lisäksi yksiköt tarvitsevat asiantuntija-apua ja tietoa hyvistä käytännöistä, jotta digitaalisuus kehittyisi. Erityisiä tarpeita on edelleen esim. omaisuudenhallinnassa (tietomalli-paikkatieto-ketjussa), digipalvelujen asiakaslähtöisessä kehittämisessä ja palvelupolkujen sujuvoittamisessa.

Osaavan työvoiman saatavuus jatkuu tulevaisuudessakin haasteellisenä, joten nykyisestä henkilöstöstä ja sen osaamisesta pidetään hyvää huolta. Henkilöstön kouluttamisesta huolehditaan kannustamalla osallistumaan sekä sisäiseen että ulkoiseen ammatilliseen

täydennyskoulutukseen, ammattiryhmäkohtaisiin tapaamisiin ja yhteydenpitoon. Ammatillista kehitystä ja ajankohtaisia asioita seurataan verkostoitumalla valtakunnallisesti. Henkilöresurssien lisäksi tarvitaan jatkuvasti asiantuntijapalveluita ostopalveluna.

Henkilöstön monitaitoisuutta edistetään ja tuetaan monipaikkaista työskentelykulttuuria. Vuorovaikutustaidot, tiedonkulku ja kokonaisvaltainen ympäristöosaaminen korostuvat. Näiden taitojen ylläpitäminen ja hyödyntäminen edellyttävät työssä jaksamiseen panostamista mm. koulutuksen ja työhyvinvoinnin osalta. Ammatillisella tasolla tapahtuvaa uudistumista ja ajankohtaisia ilmiöitä seurataan verkostoitumalla valtakunnallisesti.

Kaupunkiympäristön toimiala tarjoaa harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille edistääkseen tulevaisuuden työvoiman saatavuutta.

Vaikutukset lapsiin ja nuoriin, ympäristöön ja yrityksiin

Kaupunkiympäristön toimialan toimenpiteet leikkipaikkaverkoston ylläpitämisessä ja kehittämisessä tukevat erityisesti lasten ja nuorten, mutta myös kaikenikäisten aktiivista toimintaa. Myös ulkoilu- ja virkistyspaikkojen sekä liikuntapaikkojen rakentaminen edistävät innostavaa arjen toimintaa.

Resurssiviisas Kuopio -ohjelman toteuttaminen, luonnon monimuotoisuusohjelma, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sekä materiaalien kierrätys infrasuunnittelussa ja rakentamisessa ovat esimerkkejä ympäristöön vaikuttavista toimenpiteistä.

Yritystonttitarjonnasta huolehtiminen, investoinnit sekä urakoiden monipuoliset toteutusmuodot niin rakentamisessa kuin kunnossapidossa parantavat erityisesti paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä. Tonttitarjonnan kautta luodaan edellytykset yritysten toimipaikkojen sijoittumiselle. Tonttitarjonta mahdollistaa rakentamisen ja sen piirissä työskentelevien yritysten toiminnan. Yritysten tarjoamien harjoittelupaikkojen avulla nuoret pääsevät työelämään ja saavat oppia alan tehtävistä.

Pitkään jatkuessaan omakotitonttien niukka luovutusmäärä aiheuttaa lapsiperheille soveltuvien asuntojen osalta pulaa ja hintojen nousua. Näin käy varsinkin, jos vaihtoehtoisia kohteita esimerkiksi rivitalojen muodossa ei rivitalotonttien vähyyden takia voida rakentaa.

Ulkoinen karttapalvelu tarjoaa paikkatietoa, jota sekä kuntalaiset että yritykset hyödyntävät. Karttapalvelusta on saatavissa laajasti tietoa rakennetusta ympäristöstä sekä ympäristönsuojelualueista.

Lupa- ja valvontapalveluissa yritysmyönteinen asiakaspalvelu on keskeistä. Hyvää ympäristöä luodaan ja siitä huolehditaan myös lapsia ja nuoria, heidän terveyttään ja hyvinvointiaan ajatellen.

Kaupunkiympäristö
HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Kuopiolaisten tyytyväisyys asuin ympäristöön säilyy korkeana ja asunnottomuus vähenee	Asunnottomuus Ympäristön viihtyvyys ja kunnossapito (kadut ja puistot)	Asuin ympäristön viihtyisyys, terveellisyys ja turvallisuus huomioidaan maankäytön suunnittelussa ja rakentamishakkeissa. Pidetään huolta, että Kuopioon saadaan toteutumaan monipuolisia asuin alueita mukaan lukien kohtuuhintainen asuntotuotanto. Huolehditaan lähiluonnon ja kaupunkipuiden sekä muun kaupunkivihreän säilymisestä asuin alueella. Valvotaan ja kehitetään kunnossapitourakoiden sopimuksen mukaisen laadun toteutumista.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia	Asukkaiden vaikuttaminen itseään koskeviin asioihin	Asukkaiden osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia kehitetään yhteistyössä eri tahojen kanssa digitaalisia välineitä hyödyntäen. Edistetään erilaisten sidosryhmien välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta kärkihankkeissa esimerkiksi savilahdessa. Osallistutaan FCG-vuosittaiseen asiakastytytyväisyyskyselyyn Aktivoidaan asukkaat (erityisesti nuoret, vanhuksset ja vammaiset) mukaan ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelman laadintaan.		Ismo Heikkinen, Antti Niskanen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	Asukkaiden tyytyväisyys oman	Esteettömyyden yleissuunnitelma ja arjen turvallisuus huomioidaan suunnittelussa,		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Ilkka Laine

		asuinalueen turvallisuuteen Katuturvallisuusindeksi Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä	rakentamisessa ja kunnossapidossa. Jatketaan liukkauden varoittamispalvelua jalankulkijoille. Ilmastomuutokseen sopeutuminen otetaan huomioon kaupunkisuunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa.		
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Hyödynnetään ja kehitetään viherkerroin - työkalua. Huolehditaan monipuolisista retkeilyn ja ulkoilun palveluista. Kehitetään ulkoalueita ja kaupunkitiloja torin ympäristössä, Puijolla, Mölymäellä ja Savilahdessa. Edistetään Savilahden virkistysverkoston / -reitistöjen sekä puistojen toteutumista huomioiden kytkeytyminen muuhun kaupunkiin esimerkiksi Puijo, Neulaniemi.		Ismo Heikkinen, Antti Niskanen, Lauri Lytsy, Ilkka Laine

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
2.1. Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö	Tonttitarjontamme on riittävä ja monipuolinen	Yritystontit (sopivuus, määrä)	Vahvistetaan elinvoimaa riittävällä ja monipuolisella yritystonttitarjonnalla. Pidetään huolta riittävästä maareservistä.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine
2.2. Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys	Kaupunkikeskusta, lähiöt ja maaseutu ovat elinvoimaisia ja viihtyisiä	Asuntotuotanto (lkm, tyyppi, hallintasuhde) Asuntotuotannon tonttireservi, vuotta Maaseutuohjelman toteuttaminen	Varmistetaan kaavoituksella monipuolisen asuntotuotannon tonttivarannot lähivuosille. Huolehditaan viihtyisyyttä lisäävän lähiluonnon ja kaupunkipuiden sekä muun kaupunkivihreän säilyttämisestä ja lisäämisestä asuinalueella. Edistetään monipuolista täydennysrakentamista ja panostetaan lähiöiden kaupunkirakenteen monipuolistamiseen ja segregaaation ehkäisyyn. Keskeinen kaupunkialue 2040-elinvoimahankkeen tueksi laaditun kehittämisohjelman tarkentaminen ja uuden kärkihankkeen toiminnan käynnistäminen. Kaupunkikeskustaa kehitetään mm. Torin länsilaidan asemakaavalla ja keskustan MasterPlanilla. Lisätään maaseututaajamien ja kylien tonttitarjontaa sekä vahvistetaan tonttimarkkinointia. Neuvotellaan keskustan täydennysrakentamiseen liittyvät maankäyttö sopimukset.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine, Antti Niskanen
2.2. Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys	Kehitämme Savilahtea kärkihankkeena	Savilahden rakentamisen eteneminen	Edistetään Vanhan Varikon kokonaisuuden ja Savilahdentien varren uusia tontinluovutuksia ja talonrakennushankkeiden käynnistämisiä. Luodaan valmiutta Marikonrannan tulevalle kaavoitukselle. Vahvistetaan Neulamäenrinteen kaavoituksen myötä. Harjulan alueen lisäarvo		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Ilkka Laine

			Savilahdelle varmistetaan kaavoituksen myötä. Toteutetaan Savilahden alueella ilastokestäviä ja luontopohjaisia ratkaisuja.		
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Kehitämme matkailun kärkihankkeena Tahkoa sekä Kuopion muita matkailualueita yhdessä toimijoiden kanssa	Matkailijoiden yöpymiset Hankkeiden eteneminen	Tahkon keskustan ympäristön infran rakentaminen jatkuu. Jatketaan Tahkon alueen retkeilypalveluiden tuottamista ja kehittämistä.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnessa	Palveluysiköt osallistuvat aktiivisesti kaupungin markkinointiin eri tavoin. Asiantuntijat ottavat kantaa valtakunnallisiin laki- ja asetushankkeisiin sekä osallistuvat käynnissä olevaan ajankohtaiseen keskusteluun. Jatketaan vahvaa osallistumista liikennejärjestelmätyöhön ja kaupunkipuistoverkostotoimintaa. Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta yhteistyöverkostoissa. Osallistutaan aktiivisesti kansallisiin ilmasto- ja luontoverkostoihin.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine, Antti Niskanen

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuuta ho	Vastuuhenkilö
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Edistämme puurakentamista mm. kaavoituksen keinoin	Toteutuneet puurakennushankkeet	Edistetään puurakentamista.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Kuopiossa on vahva kiertotalouden yritysverkosto ja sitä tukevaa koulutus- ja innovaatiotoimintaa	Kiertotalousyritysten määrä	Tehdään yhteistyötä Savilahdessa sijaitsevien eri koulutusasteiden, tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa esimerkiksi yhteisten tukirahoitusmahdollisuuksien kartoittamisessa, hankeyhteistyössä ja pilotoinnissa. Kehitetään Hepomäen aluetta. Tehdään yhteistyötä yritysten kanssa kiertotalouden Green Dealin sitoumusten toteuttamiseksi.		Tanja Ahonen, Antti Niskanen
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Joukkoliikenteen paikallisliikenteen kaikki kilpailutukset tehdään puhtailla käyttövoimilla. Parannetaan hankintoja tekevien osaamista sekä vastuullisten hankintojen mittareita ja seurantaa. Infran rakentamisessa käytetään uusiomateriaaleja kaikissa niihin soveltuvissa hankkeissa.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
3.2. Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne	Suunnittelemme ja toteutamme kestäväää ja vähähiilistä yhdyskuntarakennetta mm. edistämällä vaihtoehtoisen lataus- ja tankkausverkoston rakentumista	Tieliikenteen CO ₂ -päästöt kt CO ₂ -ekv	Täydennysrakentamisella edistetään tiivistä ja joukkoliikennettä suosivaa kaupunkirakennetta. Tehdään täydennysrakentamisselvitys joukkoliikenteen runkolinja-alueelle. Maankäytön suunnittelussa huomioidaan vaihtoehtoinen lataus- ja tankkausverkosto. Liikenneinfran älyratkaisuja kehitetään eteenpäin.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine

3.2. Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne	Edistämme kestävien liikkumismuotojen (joukkoliikenne, kävely, pyöräily, yhteiskäyttöautot) käyttöä ja toimintaedellytyksiä	Joukkoliikenteen matkustajamäärä / v Kestävien liikennemuotojen osuus matkoista	Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksien edistäminen huomioidaan kaikessa suunnittelussa. Joukkoliikenneohjelman 2035 toteuttaminen. Runkolinjaston suunnittelun jatkaminen ja infran rakentaminen. Runkolinjoihin tukeutuvan kaavoituksen edistäminen. Innostetaan koululaisia joukkoliikenteen käyttöön.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
3.3. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta	Otamme maankäytönsuunnittelussa sekä metsien ja viheralueiden hoidossa huomioon luonnon monimuotoisuuden	Luonnonsuojeluala-alueiden määrä Vanhojen metsien osuus Lehtipuuston osuus	Laaditaan luonnonsuojelusuunnitelma. Edistetään uusien luonnonsuojeluala-alueiden perustamista LUMO-ohjelman mukaisesti. Lisätään tietoa ja yhteistyötä haitallisten vieraslajien torjunnan tehostamiseksi.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Toteutetaan ilmastohankkeita. Laaditaan ilmastomuutoksen sopeutumisen suunnitelma. Kehitetään ja laajennetaan ilmastobudjetointia ja sen vaikuttavuutta. Hulevedet huomioidaan kaavaprosesseissa. Ilmastomuutos ja sään ääri-ilmiöiden vaikutukset huomioidaan suunnittelussa. Pidetään kaupungin metsät elinvoimaisina ja kasvavina, että ne toimivat tehokkaasti hiilinieluina.		Tanja Ahonen
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus	Kiertotalouden Green Dealin mukaisesti edistetään ilmastoviisaan		Tanja Ahonen, Ilkka Laine

	tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Ruokahävikin määrä (kg) Vesilaitos WSP hyväksytty, vesilaitoksilla varautumissuunnitelmat päivitetty.	ruuan tarjoamista ja menekkiä ruokapalveluissa. Talousveden turvallisuuteen panostetaan riskinarvioinnin sekä häiriötilanneharjoitusten ja varautumisen tehostamisen kautta. Osa kokonaisturvallisuutta.		
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m3) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Asemakaavoissa mahdollistetaan aurinko- ja geoenergiapotentiaalin hyödyntäminen. Tuulivoimakaavoja edistetään luontoarvot huomioon ottaen. Sitoudutaan uuteen julkisten alojen energiatehokkuussopimukseen. Energiansäästöohjelman toteuttamista jatketaan. Edistetään puupohjaisten polttoaineiden saantia markkinoille puun myynnin kilpailuttamisen avulla. Myytävä puutavara kilpailutetaan puutavaralajeittain. Selvitetään pienydinvoiman mahdollisuuksia ja mahdollisia sijainteja lämmöntuotannossa yhdessä Kuopion Energian kanssa.		Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Ilkka Laine

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Osallisuutta ja tiedottamista kehitetään. Kärkihanketoimintaa kehitetään tukemaan kaupungin elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä.		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden osallistumista kehitetään sekä tiedottamista kohdennetaan eri käyttäjäryhmille. Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja käyttämällä digitalisaation mahdollisuuksia.		Jari Kyllönen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Ilkka Laine
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien ja tavanomaista tarkempien lapsivaikutusarviointien määrät	Lapsivaikutusten arviointi on otettu käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa.		Jari Kyllönen, Lauri Lytsy, Ismo Heikkinen, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Maaseutuvaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen maaseutuvaikutusarviointien ja tavanomaista tarkempien maaseutuvaikutusarviointien määrät	Maaseutuvaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa		
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Huolehditaan laadukkaista rekrytointiprosesseista. Palkataan kesäharjoittelijoita sekä tuotetaan koululaisten TET-harjoittelua.		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine

			Oppilaitosyhteistyötä Savonian, Sakkyn ja Itä-Suomen yliopiston kanssa jatketaan.		
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Huolehditaan riittävästä henkilöstöresurssista ja varahenkilöjärjestelmästä sekä varmistetaan tehtäväsisältöjen toimivuus organisaatiossa talouden tasapainottamisen sallimissa raameissa.		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Järjestetään esihenkilökoulutusta ja kehitetään esihenkilöiden viestintätaitoja. Huolehditaan itsearviointien ja -seurantojen tekemisestä ja pidetään säännölliset osaamis- ja valmennuskeskustelut.		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto Sisäisesti täytetyt avoimet työpaikat	Järjestetään säännöllisesti yhteistä koulutusta asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelujen asiakaslähtöiseen kehittämiseen, myös vaativien asiakkaiden kohtaamiseen. Henkilöstön moniosaamista ja tehtäväkiertoa toteutetaan suunnitelmallisesti.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Lisäämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot	Kehitetään henkilöstön moniosaamista ja parannetaan viestintää. Huolehditaan riittävästä henkilöstöresurssista, yhteisöllisyydestä ja tyhy-toiminnasta talouden tasapainottamisen sallimissa raameissa Huolehditaan, että työergonomia on kunnossa.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine

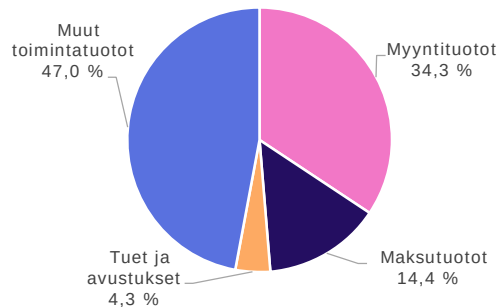
			Pidetään säännölliset osaamis- ja valmennuskeskustelut.		
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Mahdollistetaan monipaikkainen työskentelykulttuuri, luodaan uusia käytäntöjä ja toimintamalleja.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	Hyödynnetään investoinneissa eri rahoituslähteitä.		Ismo Heikkinen, Antti Niskanen
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestokyvyn mukaisesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Osana kaupungin talouden tasapainotusohjelmaa osallistutaan aktiivisesti palveluverkoston tehokkuutta ja taloudellisuutta edistävien ratkaisujen rakentamiseen.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine

Talousarvioraportti 2026

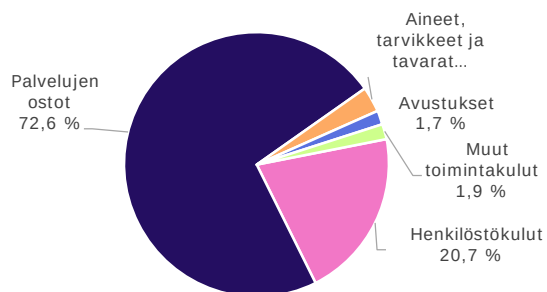
Yksikkö: 15310004 Kaupunkiympäristön palv.al.

Tilin nimi	Toteuma 2024	KS 2025	Talousarvio 2026	Muutos-% BUD 2025
TOIMINTATUOTOT	69 109 470	69 460 000	70 718 700	1,8 %
Myyntituotot/Liikevaihto	22 943 980	23 581 000	24 253 000	2,8 %
Maksutuotot	11 181 789	11 556 000	10 166 000	-12,0 %
Tuet ja avustukset	3 104 135	2 927 000	3 038 000	3,8 %
Muut toimintatuotot	31 879 566	31 396 000	33 261 700	5,9 %
Vuokratuotot	24 744 198	25 473 000	26 109 000	2,5 %
Muut tuotot	7 135 368	5 923 000	7 152 700	20,8 %
TOIMINTAKULUT	-69 155 597	-70 652 000	-70 218 700	-0,6 %
Henkilöstökulut	-14 485 946	-14 723 200	-14 512 600	-1,4 %
Palkat ja palkkiot	-11 685 204	-11 946 000	-11 690 200	-2,1 %
Henkilösivukulut	-2 800 742	-2 777 200	-2 822 400	1,6 %
Eläkekulut	-2 469 288	-2 423 900	-2 421 800	-0,1 %
Muut henkilösivukulut	-331 454	-353 300	-400 600	13,4 %
Palvelujen ostot	-48 758 631	-50 854 100	-51 004 900	0,3 %
Muiden palvelujen ostot	-48 758 631	-50 854 100	-51 004 900	0,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 948 964	-2 273 000	-2 208 700	-2,8 %
Ostot tilikauden aikana	-1 948 964	-2 273 000	-2 208 700	-2,8 %
Avustukset	-2 236 751	-1 170 000	-1 172 000	0,2 %
Avustukset kotitalouksille	-3 697		-2 000	
Avustukset yhteisöille	-2 233 054	-1 170 000	-1 170 000	0,0 %
Muut toimintakulut	-1 725 306	-1 631 700	-1 320 500	-19,1 %
Vuokratulut	-1 365 015	-1 343 200	-1 053 700	-21,6 %
Muut kulut	-360 291	-288 500	-266 800	-7,5 %
TOIMINTAKATE	-46 127	-1 192 000	500 000	-141,9 %

Toimintatuotot 70,7 milj.€

Toimintakulut -70,2 milj.€

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2026

Lukuihin ei sisälly keskitetystä määrärahasta työllistämisvaroin ja oppisopimuksella palkattu henkilöstö sekä kesätyöntekijät.

Henkilöstösuunnitelma	TP 2024 htv	KS 2025 htv	Ennuste 2025 htv	Muutos KS2025/ TPE2025 htv	Muutos 2026 htv	TA 2026 htv	Muutos yhteensä 2026/2025 htv	Eläköity- misarvio 2026 lkm	Suunnitelma 2027 htv	Suunnitelma 2028 htv	Suunnitelma 2029 htv	Eläköity- misarvio 2027-2029 lkm
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE												
Kaupunkisuunnittelupalvelut	39,4	42,0		-42,0		42,0	0,0	0	42	42	42	4
Kaupunkitekniikan palvelut	61,7	60,0		-60,0	1	61,0	1,0	4	61	61	61	4
Maaomaisuuden hallintapalvelut	31,0	32,0		-32,0		32,0	0,0	2	32	32	32	3
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	52,0	53,5		-53,5		53,5	0,0	1	55	55	55	4
Johdon tukipalvelut / Hanketoiminta	35,0	34,0		-34,0	-27	7,0	-27,0	*-7	7	7	7	*3
Palvelualue yhteensä	219,1	221,5	0,0	-221,5	-26,0	195,5	-26,0	7	197,0	197,0	197,0	15

Eläköitymisarvio on 65 vuotta täyttävät/jo täyttäneet.

* johdon tukipalvelujen eläke-ennuste siirtynyt hallintopalveluun

VASTUUALUETASOINEN SELOSTUS TOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄ JA TOIMINNASSA TAPAHTUVISTA MUUTOKSISTA
JOILLA ON VAIKUTUSTA HENKILÖSTÖMÄÄRÄÄN (LAKISÄÄTEISET MUUTOKSET ERITELTYNÄ):

Kaupunkisuunnittelupalvelut:

Kaupunkitekniikan palvelut: Yhden henkilön sisäinen siirtyminen johdon tukipalveluista

Maaomaisuuden hallintapalvelut: Maaomaisuudesta on siirtynyt resurssi hanketoimintaan, yksi tehtävä on ollut täyttämättä vaikean työvoiman saatavuuden vuoksi. Tehtävä täytetään vuonna 2026.

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut: Vuoden 2027 kasvu seurausta jäteyhtiöiden fuusiosta, mikä tarkoittaa myös jätehuollon viranomaispalvelujen henkilöstön fuusiota. Kustannusvaikutus on neutraali, koska kustannukset katetaan jätemaksuilla.

Johdon tukipalvelu Hanketoiminta: Hallinnon henkilöstöä siirtyy hallintopalveluihin, markkinointiin, henkilöstöpalveluun ja kunnossapitoon. Hanketoiminnan henkilömäärä kasvaa sisäisillä siirroilla ja yhdellä projektihenkilöllä

Kaupunkisuunnittelupalvelut
Tunnusluvut

Suorituskykymittarit

Mittari	TP 2023	TP 2024	30.6.2025	Tavoite 2025	Tavoite 2026
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (matkustajaa vuodessa)	8 500 000	9 100 000	4 778 694	9 300 000	10 000 000
★					

Kaupunkitekniikan palvelut
Tunnusluvut

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2023	TP 2024	30.6.2025	Tavoite 2025	Tavoite 2026
Kunnossapidon talvihoidon kustannukset (€/km)	7 266	7 393	-	7 000	7 200
★					

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2023	TP 2024	30.6.2025	Tavoite 2025	Tavoite 2026
Kunnossapidon talvihoidon asiakastyytyväisyys (Asteikko 1–5)	3,65	3,72	3,75	3,75	3,80
★					

Merkittävien investointien seurantatekstit

Maa- ja vesialueiden hankinnat

Maanhankintaa jatketaan kaupungin tulevilla kasvualueilla. Lisäksi maata hankitaan yksittäisinä alueina täydennysrakentamisen turvaamiseksi asumista ja elinkeinotoimintaa varten.

Yhdyskuntarakentaminen

Elinkeinoalueet

Pitkälähti:

Matkuksentien ja Hakekadun peruskorjaus. Kohteen rakentamisella saadaan otettua yritystontit käyttöön.

Muut kohteet:

Kylmämäen ja Matkuksen alueille esirakennetaan yritystontteja.

Nilsia:

Tahkon keskustan rakentaminen jatkuu.

Uudet alueet

Savilahti:

Savilahden alueella jatkuu Neulaniementien rakentaminen välillä Mikrokatu- Savilahdentie. Sarastuskaaren alueen viimeistely ja vihertyöt jatkuvat. Vanhan varikon alueelle on suunnitteilla kulkuväylä ja hissi Luolalle siirtymistä varten. Hanke odottaa EAKR- avustuspäätöstä.

Keskusta:

Torilla varaudutaan toteuttamaan uusi torilava.

Haapaniemi:

Mölymäen alueella jatkuu viimeistely- ja vihertyöt Amiskanrinteen ja Auliksenaukion alueella. Lisäksi peruskorjataan Saastamoisenpuisto.

Pirtti:

Ylä-Pirtin korttelileikkipaikan peruskorjaus.

käyttöön.

Hiltulanlahti:

Hiltulanlahden Kunnulanmäen alueen rakentaminen jatkuu. Lisäksi toteutetaan Matkusrinteen korttelileikkipaikka.

Uudet väyläinvestoinnit

Katu- ja tieverkon sekä siltojen saneeraus

Siikalahti:

Saaristokadulla kauppakeskukseen ympäristöön liittyvät viimeistely- ja vihertyöt jatkuvat.

Levänen:

Leväsentien saneeraus välillä Särkiniementie- Rauhalahdentie yhteistyössä Kuopion Energian ja Kuopion Veden kanssa.

Litmanen:

Aukeansuon jalkakäytävällä ja pyörätiellä uusitaan puurakenteinen silta pehmeikköalueen ylitse.

Vehmersalmi:

Vehmersalmenkadun ja Linnatien peruskorjaus yhdessä Kuopion Veden ja ELY-keskuksen kanssa.

Nilsia:

Rakennetaan toinen osuus Koulupolusta, sekä uusitaan Kalevantien silta. Nilsian keskustassa saneerataan ulkovaloverkkoa.

Yleisten alueiden saneeraus

Juankoski:

Mäntytien leikkipuiston peruskorjaus.

Liikuntapaikat

Puijo:

Vesijohtolinjan rakentaminen välillä Niuvan uimaranta- Puijon urheilualue. Jatkossa järvivesilinjaa käytetään lumetukseen juomavesilinjan sijasta. Samaan rakennuskokonaisuuteen kuuluu Rypysuontien alittava reittisilta.

Neulamäki:

Neulamäenkierto, ulkoilureitin valaistus.

Hiltulanlahti:

Heinjoen alueelle rakennetaan toiminnallisen ammunnan rata.

Muut

Investoinnit 1 000 €	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	2026-2029
----------------------	-----------	---------	---------	---------	---------	-----------

Maa- ja vesialueet

Tulot, myynnit	500	500	500	500	500	2 000
Menot	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-12 000
Netto	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-10 000

Yhdyskuntarakentaminen

Tulot, rahoitusosuudet	1 200	1 290	625			1 915
Menot	-30 630	-30 990	-30 870	-39 070	-28 700	-129 630
Netto	-29 430	-29 700	-30 245	-39 070	-28 700	-127 715

Elinkeinoalueet

Tulot, rahoitusosuudet	500					
Menot	-5 720	-3 500	-3 050	-3 350	-3 500	-13 400
Netto	-5 220	-3 500	-3 050	-3 350	-3 500	-13 400

- josta kohdentamattomat elinkeinoalueet	Menot		-2 000	-500	-500	-3 500
- josta Nielsiän-Tahkon matkailuympäristön kehittämisinvestoinnit	Menot	-2 000	-500	-1 500	-1 000	-3 000
- josta Matkukseentie / Hakekatu	Menot		-1 000			-1 000

Uudet alueet

Tulot, rahoitusosuudet	500	600	625			1 225
Menot	-10 440	-8 480	-9 570	-6 320	-14 400	-38 770
Netto	-9 940	-7 880	-8 945	-6 320	-14 400	-37 545

- josta Mölymäen alue	Menot	-2 660	-500	-1 200		-1 700
- josta Hiltulanlahden 3. alue	Menot	-2 000	-2 250	-750		-3 000
- josta Savilahden alue	Menot	-4 100	-3 350	-1 250	-300	-8 400
- josta Itkonniemen alue	Menot	-300	-300	-2 000	-2 000	-5 300
- josta Neulamäen alue	Menot		-100	-2 300		-2 400
- josta Kelloniemen alue	Menot			-300	-2 500	-2 800
- josta Vanhan Aseman alue	Menot			-50	-250	-300
- josta Pohjolankadun jk+pp-tie, silta Maaherrankadun yli	Menot				-100	-200

Uudet väyläinvestoinnit

Tulot, rahoitusosuudet						
Menot	-100	-600	-400	-7 000		-8 000
Netto	-100	-600	-400	-7 000		-8 000

- josta Puijonkatu, ramppi moottoritietä	Menot	-50	-200	-100	-2 500	-2 800
- josta Sisustajantien ja Kellolahdentien järjestelyt (sis. rampit)	Menot	-50	-200	-100	-2 500	-2 800
- josta Hiltulanlahden eritasoliittymän kehittäminen, Lapinmäentie (logistiikka-alueet)	Menot		-200	-200	-1 500	-1 900

Katu- ja tieverkon sekä siltojen saneeraus

Tulot, rahoitusosuudet						
Menot	-8 880	-10 410	-12 350	-12 150	-6 400	-41 310
Netto	-8 880	-10 410	-12 350	-12 150	-6 400	-41 310

-josta Karjalankadun sillat moottoritien ja Puijonlaaksontien yli	Menot	-50	-200	-2 000	-1 600	-3 800
---	-------	-----	------	--------	--------	--------

-josta Leväsentie saneeraus välillä Särkiniementie - Rauhalahdentie	Menot		-3 750	-3 500	-2 500		-9 750
-josta Hulkontien liikenneturvallisuusparannukset	Menot		-50	-100	-3 200		-3 350
-josta Vehmersalmenkatu, Linnatie	Menot		-1 500				-1 500
Yleisten alueiden saneeraus	Tulot, rahoitusosuudet	100					
	Menot	-2 170	-1 780	-1 270	-3 080		-6 130
	Netto	-2 070	-1 780	-1 270	-3 080		-6 130
Liikuntapaikat	Tulot, rahoitusosuudet		390				390
	Menot	-2 000	-4 900	-2 910	-5 850	-4 400	-18 060
	Netto	-2 000	-4 510	-2 910	-5 850	-4 400	-17 670
- josta Puijon alue	Menot	-1 350	-3 500	-600	-2 500	-1 000	-7 600
- josta Väinölänniemen stadion peruskorjaus + urheilukenttä	Menot		-100	-200	-2 000	-2 000	-4 300
- josta Hiltulanlahden alue	Menot	-200	-500	-1 200	-200		-1 900
- josta Mölymäen alue	Menot			-600			-600
- josta Rauhalahden nurmikenttä tekonurmeksi	Menot				-100	-1 300	-1 400
Muut	Tulot, rahoitusosuudet	100	300				300
	Menot	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320		-3 960
	Netto	-1 220	-1 020	-1 320	-1 320		-3 660
Koneet ja kalusto	Menot	-55	-85	-55	-55	-55	-250
Kaupunkirakennelautakunta	Menot	-55	-85	-55	-55	-55	-250